

Teklif

– AliKemal · 25 Mayıs 2016

Türkşekerde Ticaret şefiydim. İşim, çalıştığım fabrikanın mübayaaa işlerini yürütmekti. Doğrudan satınalma yetkimi aşan mübayaalarda ihale açıp teklif toplayarak ihale komisyonuna sunmak da benim görevimdi. Kendim de o komisyonun bir üyesiydim

Yine böyle yüksek meblağlı bir mal alımı için ihale düzenlemiştim. Birkaç gün içinde teklifleri toplayıp alım işini tamamlayacaktık.

İşten çıkmış evime gidiyordum. Yolda, ihale için şartname alan tüccarlardan biri ile karşılaştık. Selam sabahtan sonra adam önünde bulunduğumuz meyhaneyi göstererek, "Şurada oturup birer kadeh parlatalım mı?" diye ısrar etmeye başladı. Kabul etmek istemedim.

"Yok, evdekiler merak eder."

O ise sülük gibi yapışmıştı bir kere, kurtul kurtulabilirsen. "Benim evdekiler de beni merak ederler. Ne olmuş yani? Şurada bir saat takılacağız diye karı sopası mı yiyeceğiz?" diyerek beni meyhaneden içeri çekiştiriyordu.

"Yemeyiz de..." Bir şey de diyomiyordum ki! "Adamı nefessiz bırakan o ağır kokuları ve sarhoş sohbetlerinin kuru gürültüleri yüzünden böyle köhne meyhaneler pek bunaltır beni; şöyle bahçesi olan bir yere takılsaydık hiç olmazsa." diye itiraz edecek olduysam da,

"Öyle deme dostum, buranın mezeleri hem ucuz, hem tazedir. Verdiğimiz onca zahmete karşı izin ver de biz de izzet-i ikramımızı yapalım." diyerek çekiştirmelerinin dozajını arttırınca yol ortasında debelenip durmaktansa içeri girmeye razı oldum.

"Israr ediyorsun madem..."

İçeri girip boş bir masaya yöneldik.

"Şef! Bak buraya! Bize birer tek rakı yanında en taze mezen hangisiyse al, getir! Otur dostum, otur!" Oturduk masaya. Oturduğumuzla beraber adam açtı ağzını, yumdu gözünü. "Vallahi makamın, mevkin için değil; seni insanlığın için pek sevdim. Kafamın uyuşacağı adamı silüetinden anlarım ben. Şunun şurasında üç beş adam kaldık piyasada, birbirimize yarenlik etmekten başka çaremiz mi var? Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle... Bu dünya yalan dünya. Düşünsene dünyanın güneş çevresinde dönüşü bile güneşten menfaati olduğu için! Menfaatin yoksa arkadaşın da yok. Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle... Bizler sıradan insanlar gibi olamayız. Adamlığımız izin vermez buna. Sen de, ben de menfaat zinciriyle bağlı değiliz birbirimize, yoksa adamlığımızın bir kıymet-i harbiyesi olmazdı. Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle...Bizi beşeriyette üstün kılan sadece adamlığımızdır, başka bir şey değil. Ama ve lakin bizim adamlar arasında dahi tam bir birliktelik kuramıyoruz, hepsi kendi kadar adam. Yeri ve zamanı geliyor, bir bakmışın menfaat için satıvermiş seni. Seni sevip bağırma basışım inan ki, bu adam kıtlığında adam gibi adam oluşundandır. Yoksa makamın, mevkin vallahi hiç önemli değil. Neticede hazırlamışın şartnameyi, açmışın ihaleyi, isteyen gelir, verir teklifini, değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle...Elimizden tutup önümüzü açacak bir adama herkesin ihtiyacı var. Biz bilmiyor muyuz, biricik dostumuza ihalenin bizde kalması için teklif fiyatımıza ne yazalım diye sormayı? Biliyoruz elbet! Ama yakışık almaz... Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle...Bizimle aynı malı satan bir sürü ticarethane var. Her önüne gelen açmış bir ticarethane, hepsi ihale kazanıp fabrikalara mal satma derdine düşmüş. Ama hiç biri adam değil vallahi! Rabbena, hep bana... Hiç kimse demiyor ki, bu ihalede biz teklifleri yüksek verelim de ihale sende kalsın. Allah gözlerini doyursun, kırdıkça kırıyorlar...Sen daha iyi bilirsin öyle tipleri. Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle...Senden iyi olmasın, sen gelmeden evvel bir ticaret şefi vardı. Hani canım, ihaleye fesat karıştırdı, denilerek sürgüne yollandı ya, işte o... Kendi yok, ama Allah'ı var; çok güzel bir adamdı vallahi. Ticaret Şefliği yapacaksan onun gibi yapacaksın. Onun gibi işbilir, becerikli birini bir iftirayla sürgün ettiler ya, yazıklar olsun! Yok, yok, adam kalmamış bu dünyada..."

"Duyduğuma göre süttten çıkmış ak kaşık da değilmiş ama..."

"Yok, yok, yanlış duymuşsun. Onun nasıl bir adam olduğunu çok iyi bilirdim ben. Sen daha iyi bilirsin de... Hani kurtlar karda iki ayaklı yürür, derler ya! İki ayağının üstünde dinelip öyle yürüdükleri için değil tabii... Kurt sürüsü hareket halindeyken ard arda ve öncü kurdun ayak izlerine basarak ilerlerler. Ve her kurt arka ayaklarını mutlaka ön ayaklarıyla bastıkları yere basar. Ayak izlerine bakarak oradan bir kurt sürüsü geçtiğini, hatta bir kurt geçtiğini anlamak zordur. İşte o da böyle biriydi. Karda yürüyüp izini belli etmezdi hiç..."

"Kurtların öncü kurdun ayak izlerine basarak ve arka ayaklarıyla ön ayaklarının bastığı yere basarak ilerlemeleri karda yürüyüp izini belli etmemek iç güdüsüyle değil, daha önce basılıp sertleşmiş yere basıp kara gömülmeme iç güdüsüyle uyguladıkları bir şeydir. O, adımlarına dikkat etmemiş herhalde ki, batmış. Öyle değil mi dostum?"

"Öyle de diyebiliriz hani! Kulakları çınlasın, biraz tedbirsiz adamdı. Maaşından daha çoğunu harcamaktan gocunmazdı pek. Parayı bol bulunca ne oldum delisi oldu. Kaç kere ikaz edecek oldum, şefim bu model araba bir servis şefine fazla, dikkat çekersen; sonra bunu satın alacak parayı nerden buldun diye sormaya başlarlar, diye. Haklı değil miyim dostum?"

"Haklısın dostum..."

"Ama cahil çocuk dinlemedi ki! Hayat onun bildiği gibi değil ki... Etrafı ve zamanı kollamalı insan. Her şeyin bir sırası vardır. Harcama paranı, altın al, hisse senedi al...Emekli olunca da araba mı alırsın, ev mi alırsın, kimsenin diyecek bir lafı olmaz. İnsan karda yürüyüp izini belli etmemeli. Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle...Şef! Bize iki tek daha getir!"

"Kalksak..."

"Kalkarız efendim, kalkarız. Hele iki tek daha içelim... Ne diyordum? Hah... Aptal oğlan kendi başını kendi yaktı diyordum. Burası küçük yer, herkes her şeyin dedikodusunu yapar burada. Milletın diline düşmemek için çaktırmadan yaşayacaksın. Çaktırmadan yapacaksın her şeyi..."

"Karda yürüyüp izini belli etmeyeceksin!"

"Aynen öyle dostum! Ne yapacaksan sessiz sedasız yapmak gerek. Kaç kere ikaz ettim: Şefim, dedim, bizim esnafımızda din, imam yoktur, biri öbürünü kıskanır, arada seni ispiyonlar, dedim. Dinlemedi ki!

Sonunda dediğim çıktı, Bu şefiniz bizden aldığı her mal için yüzde beş avanta istiyor, vermezsek malı bizden almıyor diyerek ispiyonladılar. Şefi sürgün ettirdiler...İnanır mısın, sürgün kararını durdurabilmek için başvurmadığım kapı kalmadı. Aklıma geldikçe gözlerim yaşarıyordu. Evet, ağladım! İstersen inanma kardeşim; dedim ya, ben arkadaş canlısıyım; hele böyle sevdiğim birisi için canım feda... Hilafsız söylüyorum, ciğerim kopmuş gibi oldum. Cürüm fena... İnsanı hemen lekeleyiverirler. Fakat elimden gelen her şeyi bu çocuk için yapmak isterim... Dedim ya, arkadaş için canım feda... Öyle değil mi dostum?"

"Öyledir herhal..."

"Öyleee, öyle... Vallahi şunu kederden içiyorum. Yüreğim nasıl yanıyor bilsen... Pırlanta gibi adamdı namussuzum. Arasam onun gibi kafa dengi bir adam bulamazdım. Onu da elimden aldılar. Düşünüyorum da, o yaban ellerde bizim gibi bonkör esnaf bulamaz da artık.. Tuh, tuh, tuh, yazık oldu vallahi... Lanet olsun bu dünyaya be!..Ama biliyor musun?.. Bu belki onun için bir derstir. Ona böyle bir sille lazımdı, değil mi? Ha?!.. Ne dersin? Gitgide azıttıyordu. Maazallah istediği komisyonu arttırırdı da o. Oysa fatura başına yüzde beş en ideal olanı. Allah'ın izniyle benden alacağın her malın yüzde beşi senin olacak dostum. Hiçbir kaygın olmasın benden yana. Bizim kitabımızda öyle ispiyonmuş, kıskançlıkmiş, yazmaz...Şunun şurasında kaç adam kaldık? Açacağız elbet birbirimizin önünü, öyle değil mi dostum?"

"Öyle değil dostum. Ben senin bildiğin kızlardan değilim!"

"Şef!... Gel buraya! Şu mezelerimizi tazele, iki de tek rakı daha getir!"